

Inventari de custòdia del territori a Catalunya 2019

Amb el suport de:

Inventari de custòdia del territori a Catalunya 2019

Publicació: Novembre 2019

Coordinació: Guillem Bagaria

Autors: Guillem Bagaria, Carla Juvinyà, Helena Navalpotro, Jofre Rodrigo

Amb la col·laboració de les entitats de custòdia del territori de Catalunya.

Publicació digital inèdita de la Xarxa per a la Conservació de la Natura, de lliure ús.

Us animem a fer ús i a difondre els continguts d'aquesta publicació. En aquest cas cal citar la font d'informació com és degut.

Citació recomanada: Bagaria, G., Juvinyà, C., Navalpotro, H. & Rodrigo, J. (2019). Inventari de custòdia del territori a Catalunya 2019. Informes de la Xarxa per a la Conservació de la Natura, núm. 1, 45 pp.

Amb el suport regular de: Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya. Organitzacions membres de la XCN.

Per a més informació contacteu amb nosaltres a info@xcn.cat, www.xcn.cat

Índex de continguts

Índex de continguts	3
1. INTRODUCCIÓ	5
1.1. La custòdia del territori com a estratègia de conservació de la natura des de la societat civil organitzada.....	5
1.2. L'Inventari de custòdia i les novetats de l'inventari 2019	6
2. DADES CLAU DE L'INVENTARI	8
3. METODOLOGIA PER A L'ELABORACIÓ DE L'INVENTARI	9
3.1. Revisió de l'anterior inventari.....	9
3.2. Recollida i actualització de les dades.....	9
3.3. Anàlisi de dades	9
3.4. Accessibilitat de les dades	10
4. RESULTATS	12
4.1 Entitats de custòdia	12
4.1.1 Tipus d'entitats i nombre d'iniciatives.....	12
4.1.2 Distribució territorial de les entitats.....	13
4.2. Iniciatives de custòdia.....	13
4.2.1. Nombre d'iniciatives de custòdia	13
4.2.2. Superfície de les iniciatives de custòdia	14
4.2.3. Distribució geogràfica de les iniciatives de custòdia	15
4.2.4. Tipologia d'instrument jurídic de les iniciatives	16
4.2.5. Tipologia de la propietat.....	17
4.2.6. Durada dels contractes o convenis i pròrrogues	17
4.2.7. Àmbits afavorits per les iniciatives	18
4.2.8. Presència de figures de protecció.....	19
4.2.9. Presència d'hàbitats i espècies d'interès.....	19
4.2.10. Objectes i estratègies de conservació	20
4.2.11. Seguiment de les iniciatives de custòdia	21
4.2.12. Fonts de finançament de les iniciatives de conservació.....	22
4.2.13. Actors amb els qui s'interactua i col·laboració amb altres entitats ambientals.....	22
4.2.14. Productes i serveis derivats de les iniciatives de custòdia	23
5. CONCLUSIONS	25
6. BIBLIOGRAFIA.....	29
ANNEX I	30
TAULA 1. LLISTA DE LES VARIABLES RECOLLIDES	30
ANNEX 2.....	32

TAULA 1. LLISTA DE LES NOVES ENTITATS INCORPORADES EN AQUEST INVENTARI.....	32
TAULA 2. TOTAL D'ENTITATS A L'INVENTARI	33
TAULA 3. SUPERFÍCIE PER ÀMBITS EN CADA COMARCA (HA).....	37
TAULA 4. ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE TOTALS PER COMARCA	39
TAULA 5. ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE PER INICIATIVES PRIVADES.....	41
TAULA 6. NOMBRE D'ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE DE LES INICIATIVES PÚBLIQUES PER COMARCA.....	43

1. INTRODUCCIÓ

1.1. La custòdia del territori com a estratègia de conservació de la natura des de la societat civil organitzada

La **custòdia del territori** és un conjunt d'estratègies i instruments que tenen per objectiu implicar els propietaris i usuaris del territori, i el conjunt de la ciutadania, en la conservació de la natura i el bon ús dels recursos naturals, d'acord amb els valors culturals i paisatgístics associats.

Les **entitats de custòdia** del territori són aquelles entitats públiques o privades sense afany de lucre que treballen per la conservació de la natura i les que apliquen aquest conjunt d'estratègies en les seves iniciatives o projectes de custòdia del territori.

Les **iniciatives de custòdia** del territori són projectes de conservació geogràficament definits, formalitzats a través d'instruments jurídics de naturalesa pública o privada, és a dir, contractes o convenis, entre una entitat de custòdia i la persona titular d'una finca (propietari o gestor), que s'adapten a les necessitats de cada projecte. En el cas dels contractes, generalment es fa ús de la figura del contracte de custòdia del territori, que es recull a l'article 623-34 del Codi Civil de Catalunya i que va entrar en vigor l'1 de gener de 2018.

Un cas particular d'iniciatives de custòdia són les que es desenvolupen en finques propietat d'entitats privades sense afany de lucre, en què no hi ha dues parts implicades, sinó una sola part obligada per les finalitats dels seus estatuts i/o el pla de gestió de la finca. Les iniciatives de custòdia promouen la participació de la societat en la conservació, i són un complement al sistema oficial d'espais naturals protegits.

Les iniciatives privades o comunitàries són impulsades per entitats privades sense afany de lucre, amb una base social o que actuen en favor de l'interès públic.

Es parla de dos tipus d'iniciatives; les privades o comunitàries i les públiques. Les privades o comunitàries (d'ara en endavant, privades) són impulsades per entitats privades sense afany de lucre amb una base social o que actuen a favor de l'interès públic, i que involucren la comunitat. Les públiques, en canvi, són aquelles impulsades pels ens públics locals i la implicació de la comunitat no hi és implícita.

Els orígens de la custòdia del territori (*land stewardship* en anglès) es remunten a finals del segle XIX a Anglaterra i els Estats Units, on es va consolidar al llarg dels anys 80 del segle XX. A Catalunya, el concepte

es va introduir a finals del anys 90, i l'any 2000 es va celebrar el Seminari Internacional de custòdia del territori a Montesquiú. En aquest seminari es va signar la Declaració de Montesquiú, el primer document que formalitza el concepte i el moviment de la custòdia del territori a Espanya.

Arran de la Declaració de Montesquiú, l'any 2003 va néixer la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) com a organització impulsora de la custòdia a Catalunya. L'any 2019 la XCT es va fusionar amb la Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya (XVAC), ampliant la seva missió i canviant el nom a Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN). La XCN és una associació de segon nivell, formada per entitats del tercer sector ambiental i institucions públiques que impulsen el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori i el voluntariat ambiental com a estratègies de conservació de la natura al nostre país.

1.2. L'Inventari de custòdia i les novetats de l'inventari 2019

L'inventari de custòdia del territori és el recull de les iniciatives de custòdia, tant públiques com privades, existents a Catalunya. El publica la Xarxa per a la Conservació de la Natura des de l'any 2003 i amb una periodicitat de 2-3 anys, gràcies a la col·laboració desinteressada de les entitats de custòdia, que faciliten les dades necessàries per a la seva elaboració.

L'inventari té per objectiu principal analitzar la situació actual i la progressió temporal del moviment de la custòdia del territori a Catalunya. Va dirigit principalment a les entitats de custòdia del territori i a les administracions públiques, però també a altres entitats del tercer sector, a propietaris i gestors de finques rústiques, així com a ciutadans amb inquietud per la conservació de la natura.

L'inventari 2019 presenta una sèrie de novetats encarades a incrementar-ne el rigor i l'enfoc de conservació, clarificar conceptes, aprofundir en l'impacte socioeconòmic i estandarditzar càlculs:

1. S'ha restringit l'inventari a les iniciatives de custòdia amb una **finalitat clara de conservació** de la natura i amb presència de **cartografia**, aconseguint un major rigor en el conjunt de l'inventari.
2. S'ha fet més èmfasi en els **objectes i estratègies de conservació** de les iniciatives i s'ha incorporat informació sobre el **resultat del seguiment** realitzat per les entitats de custòdia i l'existència de **plans de gestió**, donant més rellevància a la perspectiva de conservació.
3. S'ha realitzat una **distinció clara entre iniciatives públiques i privades**, per tal de mostrar-ne algunes particularitats, clarificar aquests conceptes i fer paleses dues vies diferenciades per a desenvolupar projectes de custòdia, des dels ens públics i des de la societat civil.

4. S'ha recollit nova informació sobre **fonts de finançament, actors amb qui s'interactua, productes i serveis i marques** associades a les iniciatives de custòdia, per tal de donar una visió més completa de l'impacte socioeconòmic de la custòdia del territori.
5. S'ha calculat una sèrie d'**informació a partir de bases cartogràfiques** d'interès per a la conservació i els límits (cartografia) de les iniciatives, com hàbitats o figures de protecció, que han permès estandarditzar alguns càlculs per al conjunt de les iniciatives.

Les dades contingudes en aquest inventari també es traslladen als *Informes de los Inventarios de iniciativas de custodia del territorio*¹ que coordina la Plataforma de Custodia de Fundación Biodiversidad.

¹ <http://custodia-territorio.es/node/1792>

2. DADES CLAU DE L'INVENTARI

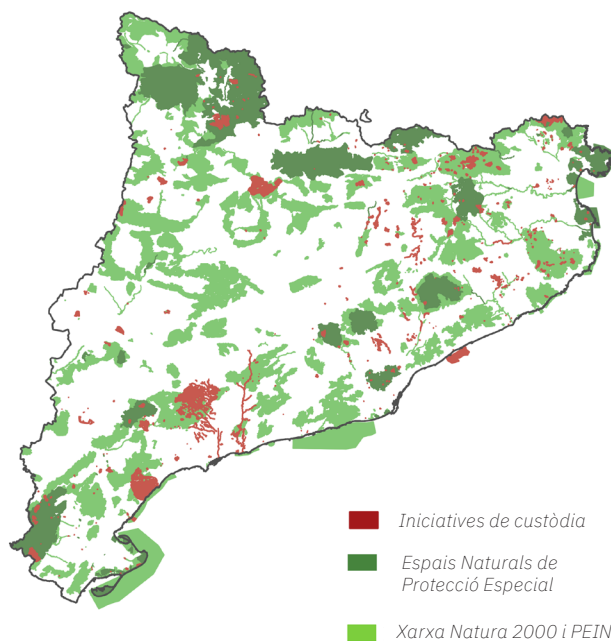
700 iniciatives de custòdia
447 privades, 253 públiques

63 entitats
42 privades, 21 públiques

39.339 ha en custòdia
1,2% del territori català
56,1% en propietat privada

76 iniciatives noves
en els últims 2 anys

Mapa d'iniciatives de custòdia

Superfície de les iniciatives

0,01ha 5.464ha

5,4ha*

Durada contractes/convenis

1 any 99 anys

10 anys*

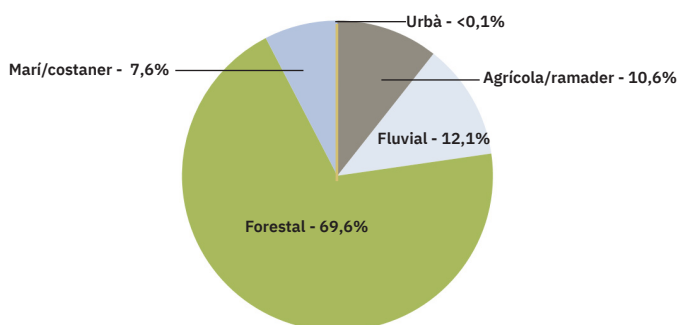
Nº d'iniciatives per entitat

1 iniciativa 78 iniciatives

3 iniciatives*

*valors mediana

Superfície per àmbit de custòdia

El **72,8%** de la superfície en custòdia està dins XN 2000

El **43%** d'iniciatives compta amb un pla de gestió

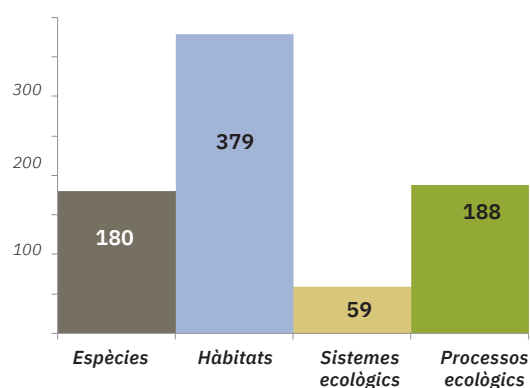
Al **89%** de les iniciatives es fa un seguiment

Presència d'espècies i hàbitats d'interès**

49% amb presència d'espècies
73% amb presència d'hàbitats
14% sense presència

** Espècies de la Directiva Aus, Directiva Hàbitats, Catàleg de flora amenaçada de Catalunya i proposta de Catàleg de fauna amenaçada de Catalunya, i hàbitats d'interès comunitari

Objectes de conservació

3. METODOLOGIA PER A L'ELABORACIÓ DE L'INVENTARI

3.1. Revisió de l'anterior inventari

Prèviament a l'inici de l'actual inventari, es va realitzar una revisió de la informació de la base de dades de l'anterior inventari (Carnicero & Blasco, 2017), i d'algunes iniciatives recollides amb posterioritat a la seva publicació, per a detectar buits d'informació, manques d'estandardització i dificultats en la resposta de determinades preguntes. En base a aquesta anàlisi, a propostes de millora recollides durant el 2018 i a la necessitat de recollida d'informació més detallada sobre conservació i context socioeconòmic, es va dissenyar la nova plantilla de recollida de dades (a l'Annex 1, Taula 1 es pot trobar una llista de les variables recollides).

3.2. Recollida i actualització de les dades

La recollida de dades de les iniciatives de conservació per al present inventari es va dur a terme de febrer a setembre, per dos mitjans: (1) enviament d'un full de càlcul per entitat amb les seves iniciatives recollides a l'inventari 2017, per a la seva revisió i compleció, amb reforç de trucades telefòniques, i (2) publicació d'un formulari web per a recollir les noves iniciatives de custòdia del territori, que es va fer arribar directament a les entitats que ja constaven a l'anterior inventari i a les entitats de les quals es tenia constància que havien iniciat una iniciativa de custòdia en els últims dos anys. Per tal de recollir el màxim nombre de les iniciatives de custòdia existents, i sobretot les que no s'haguessin detectat, es va notificar que s'iniciava la recollida de dades de l'inventari als contactes de la Xarxa per a la Conservació de la Natura i se'n va fer una notícia al web de l'entitat.

A mesura que s'anaven recollint les dades, aquestes es revisaven per a detectar manques d'informació o incongruències, i els dubtes es resolien d'acord amb les entitats involucrades. Un cop revisades s'anaven introduint a una base de dades, que és la que s'ha utilitzat posteriorment per a l'anàlisi.

Paral·lelament es va incorporar la cartografia de les noves iniciatives i de les iniciatives anteriors en les que encara mancava, a la base cartogràfica d'iniciatives de custòdia del territori de la Xarxa per a la Conservació de la Natura. El present inventari compta amb cartografia per a la totalitat de les iniciatives.

3.3. Anàlisi de dades

La gran majoria de variables recollides a la base de dades s'han analitzat i es discuteixen en aquest informe, en dos blocs: per entitats i per iniciatives de custòdia. Per a les variables categòriques s'ha

obtingut la freqüència i percentatge de cada categoria, mentre que per a les variables quantitatives s'han calculat les mitjanes i/o medianes. Els percentatges, mitjanes o medianes en tots els casos es donen sobre el total de respostes, a no ser que s'indiqui el contrari. En tots els casos en què era rellevant, la informació es mostra per al total d'iniciatives, i separatament per a les públiques i les privades. Per a les dades principals (nombre d'entitats, nombre d'iniciatives i superfície en custòdia), s'analitza, també, la progressió temporal al llarg dels diferents inventaris.

El fet de comptar amb cartografia per a la totalitat d'iniciatives de custòdia ha permès el càlcul de diversa informació estandarditzada per a totes les iniciatives a partir dels límits dels espais en custòdia i de bases cartogràfiques. Aquesta informació ha estat principalment sobre hàbitats presents i superfície en figures de protecció. Així, s'han pogut realitzar càlculs estandarditzats sobre superfície d'hàbitats d'interès comunitari o superfície en la Xarxa Natura 2000, per exemple. De la mateixa manera, la cartografia ha permès calcular la superfície per a totes les iniciatives, i amb la mateixa precisió.

Les dades publicades en aquest inventari són les facilitades per les entitats de custòdia. Des de la Xarxa per a la Conservació de la Natura no es verifica la informació rebuda més enllà de la pròpia coherència de les dades.

La informació sobre el total d'entitats de custòdia del territori a Catalunya i les corresponents iniciatives de custòdia és aquella de la qual es té coneixement a data de 30 de setembre de 2019.

En el moment de cloure la redacció d'aquest informe, algunes entitats no han respost a la recerca de dades efectuada i, per tant, les seves dades i les de les seves possibles iniciatives de custòdia no s'hi troben recollides.

3.4. Accessibilitat de les dades

La base cartogràfica de les iniciatives de custòdia del territori, amb una selecció de les dades més rellevants, està disponible per a la seva descàrrega al web de la Xarxa per a la Conservació de la Natura (www.xcn.cat/projecte/inventari-de-custodia). Cal tenir en compte, però, que aquesta cartografia no correspon al total d'iniciatives incloses a l'inventari, sinó que compta només amb aquelles per a les quals les entitats de custòdia han donat consentiment exprés per a la seva difusió¹.

Per tal de facilitar la consulta de les dades, i com ja es va fer amb l'anterior inventari, s'ha creat un visor web que permet la consulta interactiva de les dades de les iniciatives de custòdia. L'actual visor compta

¹ El 69% de les iniciatives i el 90% de la superfície terrestre en custòdia.

amb notables millores pel que fa a la interactivitat en la consulta de dades, i permet visualitzar, a més a més de la localització i informació de cada una de les iniciatives i entitats, estadístiques sobre diversa informació recollida en l'inventari, per al total d'iniciatives, però també segons la seva tipologia (privades o públiques) i per comarca.

“

El visor web de l'inventari de custòdia del territori a Catalunya es pot consultar a

www.xcn.cat/inventari

”

4. RESULTATS

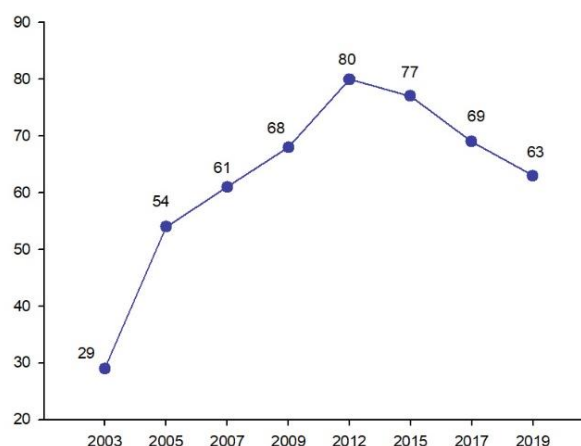
4.1 Entitats de custòdia

4.1.1 Tipus d'entitats i nombre d'iniciatives

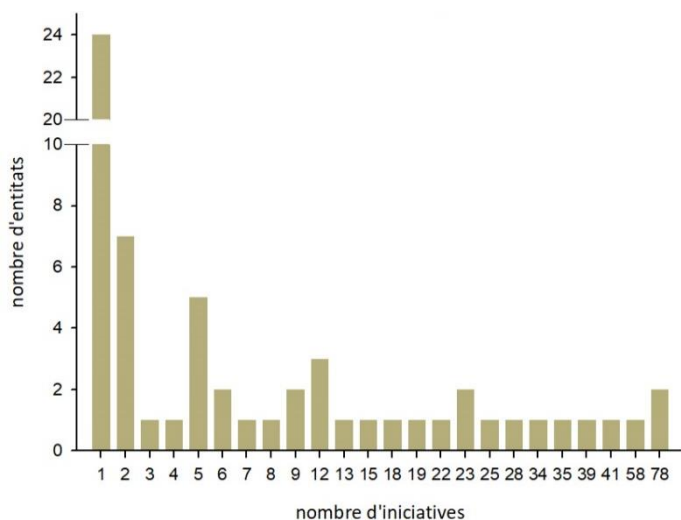
En aquest inventari hi consten un total de 63 entitats de custòdia amb iniciatives vigents l'any 2019. D'aquestes 63 entitats, 42 (67%) són privades i 21 (33%) públiques. Dins les privades, 34 (81%) són associacions i 8 (19%) fundacions; mentre que les públiques locals (ajuntaments) són 13 (62%) i altres entitats públiques (consorcis, diputacions i parcs naturals), 8 (38%).

Tot i que el nombre total d'entitats ha disminuït respecte el 2017 (de 69 a 63), i que és una tendència que es manté des de l'any 2012, en aquest últim període ho fa només en el sector públic. Concretament, el sector públic passa de 28 a 21 entitats, mentre que el privat augmenta en 1 entitat. Es poden consultar les noves entitats i el nombre d'iniciatives a la taula 1 de l'Annex 2.

La mitjana d'iniciatives per entitat és de 11,1, -les públiques 12,0 i les privades 10,6- amb un rang que va de 1 a 78, tot i que la mediana és només de 3.

Gràfic 1. Evolució del nombre d'entitats en els inventaris

Gràfic 2. Nombre d'iniciatives per entitat

La diferència entre mediana i mitjana és deguda al desequilibri en el nombre d'iniciatives per entitat, amb un predomini de les entitats amb menys de 10 acords (69,8%). A la Taula 2 de l'Annex 2 es pot consultar el nombre d'iniciatives i superfície en custòdia per entitat.

Si parlem en superfície, les entitats privades custodien 33604,5ha terrestres i les públiques 6186,5, el que suposa un 85% i un 15% respectivament.

4.1.2 Distribució territorial de les entitats

Respecte a la seva distribució territorial, en 28 de les 42 comarques hi ha presència d'entitats de custòdia, la majoria en la meitat est de Catalunya (província de Girona i regió metropolitana de Barcelona), però també amb un presència destacada al Camp de Tarragona. La comarca amb més entitats és el Vallès Occidental (8), i en 15 comarques només hi trobem una entitat de custòdia.

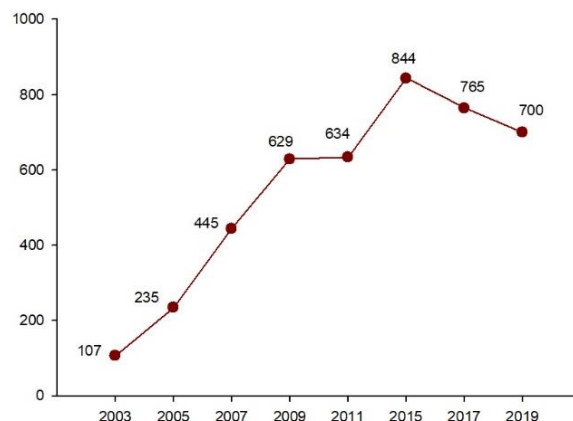
Imatge 1. Distribució de les entitats arreu del territori segons la tipologia

4.2. Iniciatives de custòdia

4.2.1. Nombre d'iniciatives de custòdia

S'han recollit un total de 700 iniciatives de custòdia vigents, de les quals 447 (64%) són impulsades per entitats privades i 253 (36%) per entitats públiques. De les iniciatives recollides, 174 són noves iniciatives respecte el 2017, iniciades al 2019 (23 iniciatives), al 2018 (53), al 2017 (35) o en anys anteriors (61). D'altra banda, 239 han estat eliminades per diferents causes: estrictament no es consideren custòdia (88), s'han rescindit (27), no hi ha cartografia (16), s'han inclòs en una altra iniciativa (24), o les entitats no han actualitzat o confirmat les dades respecte el 2017 (84).

Per tant, s'observa una certa davallada (de 765 a 700, un 8,5%) en el nombre total d'iniciatives des de 2017 (on ja hi havia hagut una davallada respecte el 2015), però aquesta no és deguda ni a una rescissió de contractes o convenis, ni a una manca de noves iniciatives de custòdia, sinó en gran part a criteris més estrictes en la catalogació d'una iniciativa com a custòdia del territori, i també a la manca de resposta d'algunes entitats que constaven a l'anterior inventari.

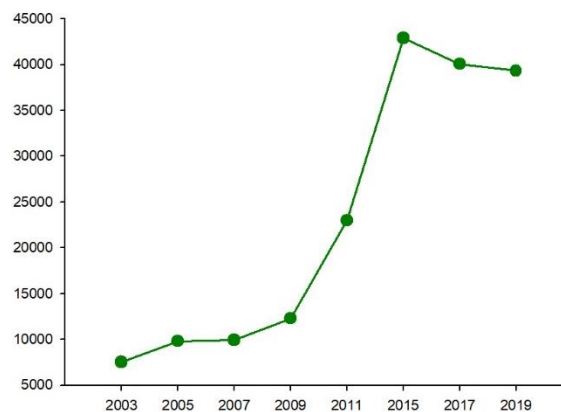

Gràfic 3. Evolució del nombre d'iniciatives de custòdia en els inventaris

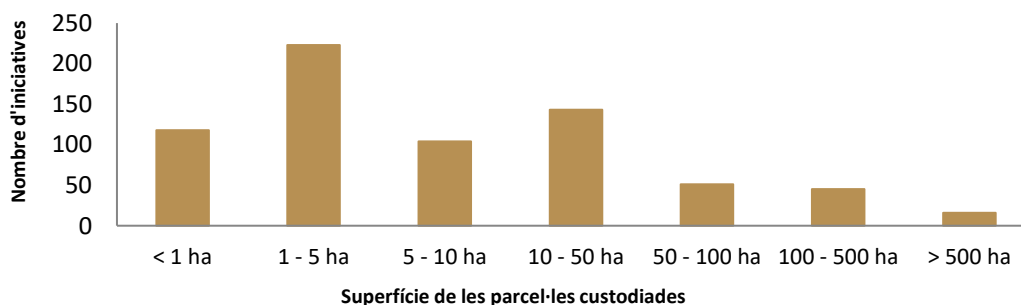
4.2.2. Superfície de les iniciatives de custòdia

El total de les iniciatives de custòdia cobreixen 39.338,7 hectàrees terrestres (1,23% de la superfície de Catalunya), a part de 3139,3 hectàrees marines (degut a dues úniques iniciatives). Això representa una lleugera davallada de l'1,8% de la superfície terrestre total de l'any 2017 (40.072,14 ha). Per tant, tot i que el nombre d'iniciatives ha baixat en un 8,5%, la superfície custodiada és pràcticament la mateixa, de manera similar al que succeïa a l'inventari de 2017 respecte al de 2015.

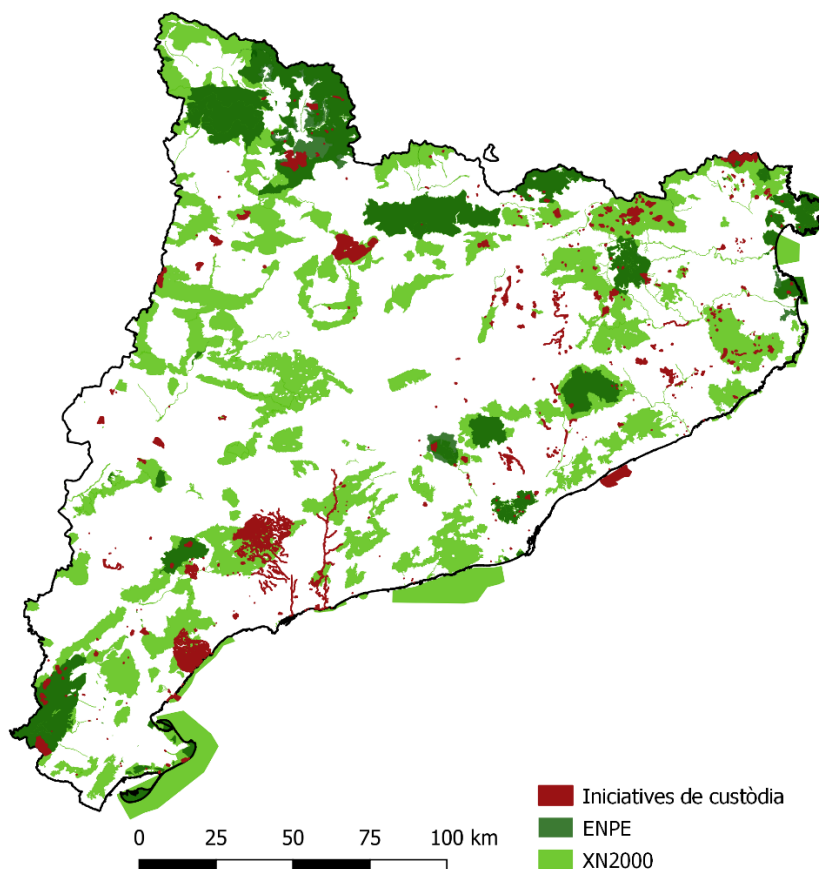
La majoria de les iniciatives (63,6%) tenen menys de 10 ha, i només 16 superen les 500ha. La mitjana és de 58 ha per iniciativa, mentre que la mediana és de tan sols 5,4 ha.

Gràfic 4. Evolució del total d'hectàrees sota iniciatives de custòdia

Gràfic 5. Superfície de les iniciatives de custòdia

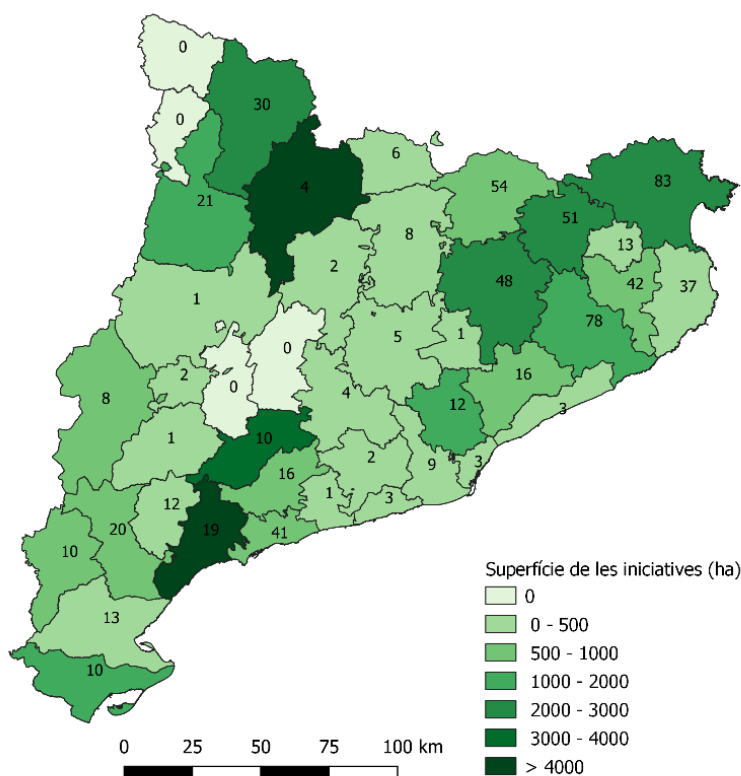
Imatge 2. Superfície de les iniciatives de custòdia i zones Xarxa Natura 2000 i Espais Naturals de Protecció Especial

4.2.3. Distribució geogràfica de les iniciatives de custòdia

De les 42 comarques que hi ha a Catalunya, només quatre comarques no tenen cap iniciativa de custòdia en actiu: l'Alta Ribagorça, la Segarra, l'Urgell i la Vall d'Aran. Per altra banda, la comarca amb més iniciatives totals és l'Alt Empordà, amb un total de 83, 74 de les quals d'entitats privades. Només hi ha 10 comarques amb més de 20 iniciatives, 8 comarques en tenen entre 10 i 20, i 20 comarques tenen entre 1 i 10 iniciatives. Hi ha 7 comarques amb més de 40 iniciatives i, d'aquestes, 5 són de la província de Girona (Alt Empordà, Garrotxa, Gironès, Ripollès i la Selva), una a la de Barcelona (Osona) i una a la de Tarragona (Tarragonès). A l'Annex 2, Taula 3 es pot consultar la superfície en custòdia per comarca desglossada per àmbits.

En global, la mitjana de les iniciatives és d'un 64% de privades front a un 36% de públiques, tot i que 22 comarques tenen iniciatives únicament d'entitats privades. El Baix Empordà és la comarca amb més representació percentual d'iniciatives de caràcter públic, amb gairebé un 90%.

Si parlem de superfície en custòdia, la comarca amb una superfície més gran és l'Alt Urgell, amb més de 5800 ha, tot i que només té 4 iniciatives. El segueixen el Baix Camp i la Conca de Barberà, amb més de 4400 i 3600 ha respectivament. En canvi, només hi ha tres comarques que no arriben a les 10 ha, excloent les que no presenten cap iniciativa de custòdia.

Imatge 3. Nombre d'iniciatives per comarca (número) i superfície en custòdia

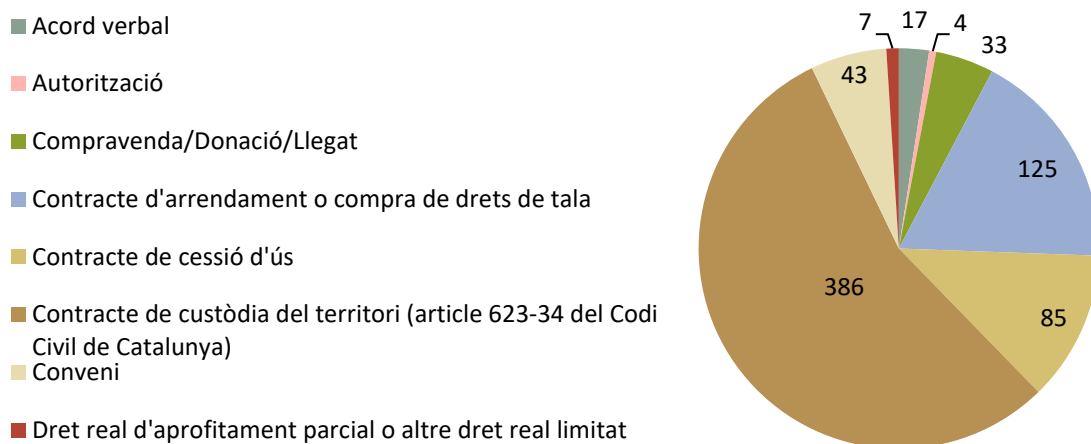
4.2.4. Tipologia d'instrument jurídic de les iniciatives

La tipologia més freqüent d'instrument jurídic per a vehicular aquestes iniciatives són els contractes de custòdia del territori (55%), seguits més de lluny per contractes d'arrendament o compra de drets de tala (18%) i contractes de cessió d'ús (12%). Tot i que tenen poca seguretat jurídica, hi ha 17 acords verbals (representen el 2,4%).

Les iniciatives en què s'han constituït drets reals d'aprofitament parcial, que són les que presenten una seguretat jurídica més elevada, són encara molts escassos: només 7 (1%) i han disminuït respecte al 2017, quan n'hi havia 11.

També trobem una sèrie d'iniciatives en què la propietat és de la mateixa entitat del tercer sector ambiental (33 iniciatives, 4,7%) i, per tant, no hi ha cap conveni o contracte amb una altra part per a una

durada determinada, sinó que la iniciativa funciona gràcies a la compravenda, donació o llegat d'una finca.

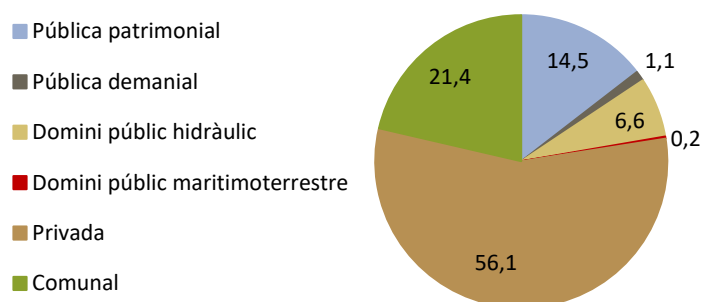

Gràfic 6. Nombre d'iniciatives per tipologia d'instrument jurídic

4.2.5. Tipologia de la propietat

La majoria de les finques en custòdia són privades, essent gairebé el 75% de les iniciatives. Tot i així, trobem d'altres titularitats estretament relacionades amb l'àmbit de la custòdia, com poden ser el domini públics hidràulic i el marítimoterrestre, que conformen el 6% de les titularitats. Les propietats comunals representen el 4,9%.

Si parlem en superfície terrestre, el 56,1% és de propietat privada, el 22,5% és pública i el 21,4% comunal.

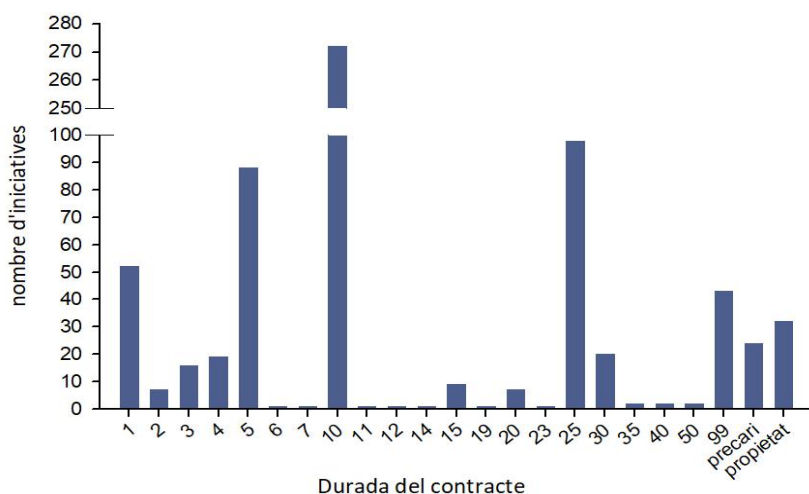

Gràfic 7. Percentatge de superfície total per tipologia de la propietat

4.2.6. Durada dels contractes o convenis i pròrrogues

El 39% dels contractes o convenis són a 10 anys, el més comú. El segueixen els contractes de 25 anys (14%) i els de 5 anys (12,5%). Una mica més del 3% estan considerats com a contractes precaris (per la no definició de la seva durada o la possibilitat de rescindir-se en qualsevol moment), mentre que un

4,6% de les iniciatives són en finques o parcel·les de en propietat de l'entitat. El màxim legal que podem trobar són 99 anys i hi ha un 6,1% de contractes amb aquesta durada.

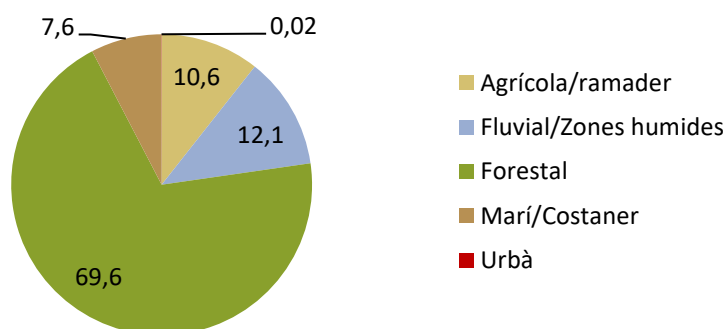

Gràfic 8. Nombre d'iniciatives segons la durada dels contractes o convenis

Un 72% dels contractes o convenis tenen pròrroga prevista mentre que un 28% no. Dins de la pròrroga, aquesta pot ser anual (23%) o per períodes iguals a la durada del contracte (77%). Tot i així, hi ha un 37,6% d'iniciatives de les quals no tenim informació sobre aquest punt.

4.2.7. Àmbits afavorits per les iniciatives

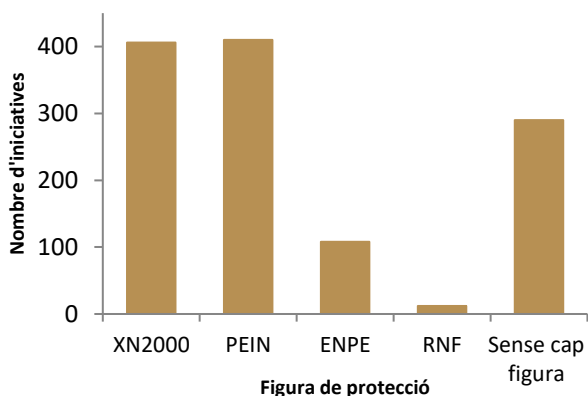
Sens dubte, l'àmbit amb més iniciatives i més superfície és el forestal, que representa un 55% de les iniciatives i gairebé un 70% de la superfície en custòdia. Seguidament trobem l'àmbit fluvial i de zones humides, que representa un 24% de les iniciatives i un 12,1% de la superfície, i molt a prop l'àmbit agrícola/ramader, amb el 18% d'iniciatives i un 10,6% de superfície. El marí/costaner és l'àmbit amb una superfície mitjana més gran de les iniciatives, ja que compta amb un 1,6% d'iniciatives i el 7,6% de superfície (degut a dues iniciatives amb una superfície marina important). Finalment la superfície urbana representa només un 1,3% de les iniciatives i un 0,02% de la superfície total.

Gràfic 9. Percentatge de superfície per àmbit de les iniciatives de custòdia

4.2.8. Presència de figures de protecció

De les 700 iniciatives de custòdia, 406 compten amb zona protegida per Xarxa Natura 2000, 410 pel Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), 108 per Espais Naturals de Protecció Especial i 12 per Reserves Naturals Fluvials. Hi ha 290 iniciatives (41%) que no compten amb cap figura de protecció ni parcialment ni total, i 410 (59%) que en tenen una o més d'una (generalment més d'una degut al gran solapament entre algunes d'aquestes figures legals de protecció). Aquest càlcul s'ha realitzat a partir cartografia, comptant com a positiva la presència d'aquestes figures de protecció únicament quan la superfície era major a 0,1 hectàrees.

Gràfic 10. Nombre d'iniciatives amb figures de protecció

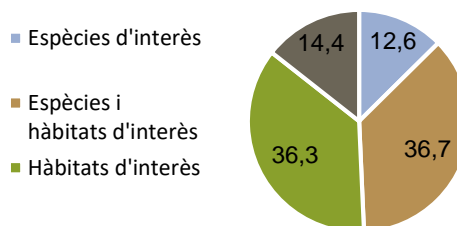
Si ho traslладem a superfície, el 77,5% de l'àrea en custòdia té alguna figura de protecció. En el cas de la superfície en custòdia dins la Xarxa Natura 2000, aquest valor és del 72,8%, mentre que en Espais Naturals de Protecció Especial és del 24,8%.

En el cas de la superfície inclosa en Espais Naturals de Protecció Especial, hi ha una diferència rellevant entre iniciatives públiques i privades. En el cas de les entitats privades, un 28,2% de la superfície està protegida per aquesta figura, mentre que en el cas de les públiques aquest valor és només del 4,9%.

4.2.9. Presència d'hàbitats i espècies d'interès

S'han considerat com a hàbitats d'interès els hàbitats d'interès comunitari de la Directiva Hàbitats (Directiva 92/43/CEE), i com a espècies d'interès les recollides a l'Annex I de la Directiva Aus (Directiva 2009/147/CE), a l'Annex II de la Directiva Hàbitats i les espècies en perill d'extinció, vulnerables i amenaçades del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya i de la proposta de Catàleg de fauna amenaçada de Catalunya.

En el cas de les espècies d'interès, gairebé el 50% del total de les iniciatives en presenta una o diverses, mentre que en la resta no se'n té constància (en el 30% s'especifica així i en el 20% dels casos no s'ha completat aquesta informació).

Gràfic 11. Número d'iniciatives segons l'objecte de conservació

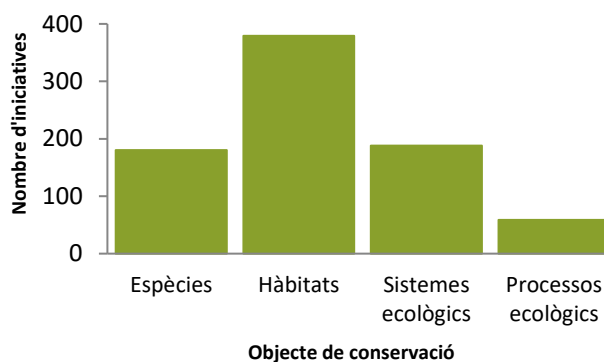
Pel que fa als hàbitats, el 73% de les iniciatives presenten hàbitats d'interès comunitari, que en àrea cobreixen el 64,4% de la superfície terrestre en custòdia. Els hàbitats d'interès comunitari prioritari, es troben en el 15,6% de les iniciatives, i cobreixen el 12,6% de la superfície terrestre en custòdia. En aquest cas, com que el càlcul s'ha realitzat a partir de la cartografia d'hàbitats d'interès comunitari de Catalunya, s'han pogut obtenir les dades per a totes les iniciatives, comptant com a positiva la presència d'aquests hàbitats en les iniciatives només quan la superfície era major a 0,1 hectàrees.

Només el 14,4% de les iniciatives no tenen constància de la presència d'espècies d'interès ni presenten hàbitats d'interès comunitari.

4.2.10. Objectes i estratègies de conservació

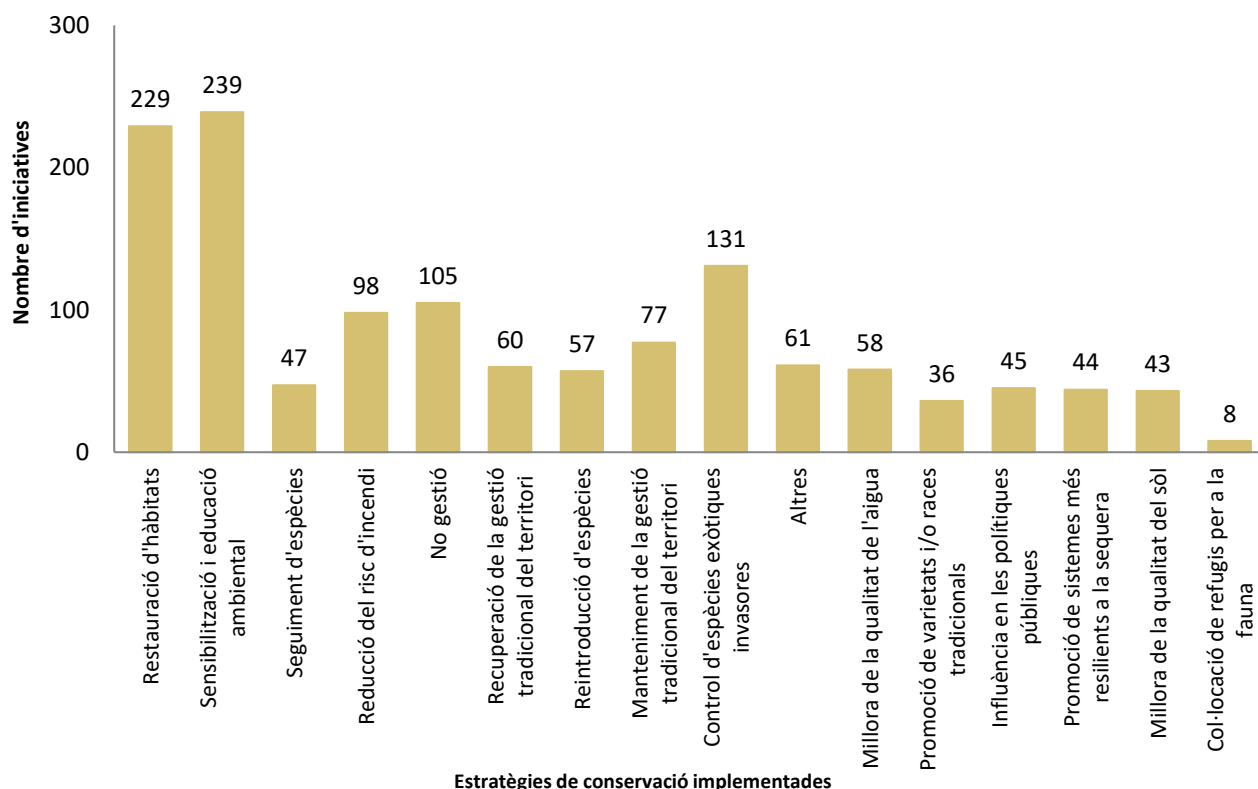
Els objectes de conservació són els elements o processos del patrimoni natural que es pretenen conservar o millorar amb les iniciatives de custòdia, i sobre els quals es focalitzen les estratègies de conservació.

S'ha agrupat la tipologia d'objectes de conservació de les iniciatives de custòdia en quatre categories no excloents per a una mateixa iniciativa. La conservació es focalitza principalment en hàbitats (70% d'iniciatives), seguida pels sistemes ecològics (35%) i les espècies (33%). Per últim, l'enfoc sobre processos ecològics es dona només en un 11% dels casos.

Gràfic 12. Nombre d'iniciatives segons l'objecte de conservació

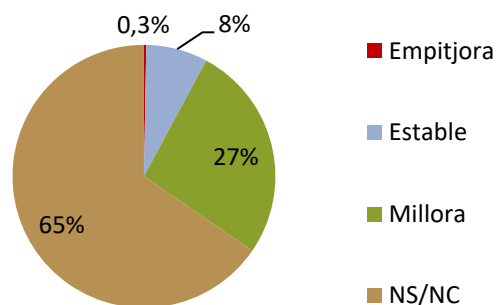
Pel que fa a les estratègies utilitzades per a aconseguir la millora de l'estat de conservació dels objectes de conservació anteriorment esmentats, les més utilitzades són la sensibilització i educació ambiental (44% de les iniciatives), la restauració d'hàbitats (42%), i el control d'espècies exòtiques invasores (24%), entre moltes d'altres.

Gràfic 13. Estratègies de conservació implementades a les iniciatives

4.2.11. Seguiment de les iniciatives de custòdia

A l'hora de fer el seguiment de les iniciatives de custòdia i de l'estat dels objectes de conservació, el 89% de les iniciatives tenen algun tipus de seguiment, i d'aquestes, en el 64% el seguiment és anual. Només un 11% de les iniciatives no tenen cap tipus de seguiment. Hi ha, però, un nombre important d'iniciatives sense informació sobre aquest aspecte (17%), de manera que aquests percentatges s'han d'interpretar amb certa cautela.

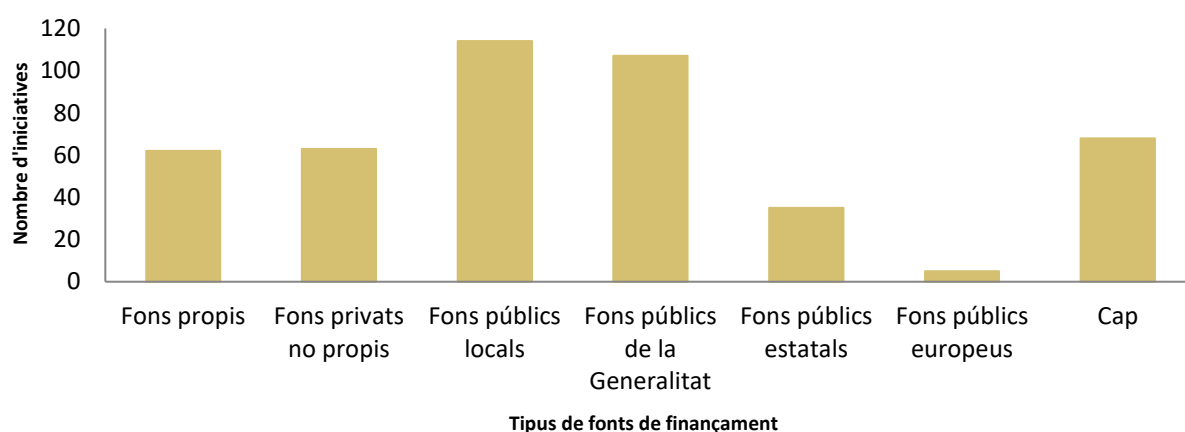
Gràfic 14. Resultat del seguiment

Com a resultat d'aquest seguiment, trobem un 27% d'iniciatives en què millora l'estat de conservació dels objectes avaluats, i un 8% en què es mantenen estables, mentre que només en trobem dues (0,3%) en què les entitats consideren que l'estat de conservació empitjora. Per a la resta d'iniciatives (65%) no s'ha obtingut resposta del resultat del seguiment, cosa que dificulta treure conclusions sobre l'impacte de la custòdia del territori en conservació.

4.2.12. Fonts de finançament de les iniciatives de conservació

De les vora 300 respostes obtingudes pel que fa a les fonts de finançament de les iniciatives de custòdia, una majoria (39%) depenen de fons locals (ajuntaments, consells comarcals, consorcis i entitats públiques de caire subautonòmic), tot i que només 24 (8%) ho fan de manera exclusiva.

Els fons provinents de la Generalitat (o els organismes i empreses públiques que en depenen) representen la segona font de finançament més important (36%). Destaquem també la importància dels fons propis de les entitats i els fons privats, que ajuden a finançar al voltant d'un 42% de les iniciatives.

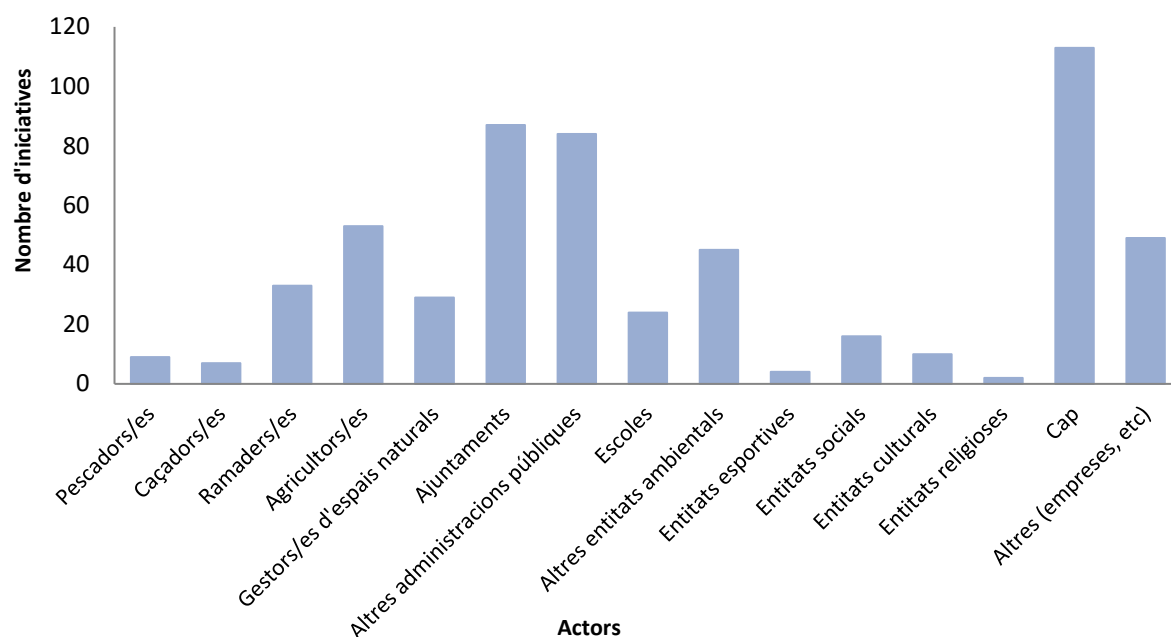
Gràfic 15. Fonts de finançament rebudes per les iniciatives

La mitjana de tipus de fonts per iniciativa de custòdia és de 1,5, tot i que la mediana és de 2 tipus de fonts. Excloent les iniciatives de caire públic (impulsades per ajuntaments, consorcis o parcs naturals), ens trobem que les iniciatives d'entitats privades reben de mediana només 1 tipus de font de finançament per iniciativa.

4.2.13. Actors amb els qui s'interactua i col·laboració amb altres entitats ambientals

En un 32% de les iniciatives no hi ha interacció amb altres actors a l'hora de gestionar la finca en custòdia. En els casos en què n'hi ha (68%), els actors més comuns són ajuntaments (19%) i altres administracions públiques (18,6%), seguit d'agricultors (12%) i altres entitats ambientals (10%).

De mitjana s'interactua amb 1,6 actors, però la mediana és de 1. Discernint pel sector de l'entitat, s'observa que les iniciatives privades incrementen la mediana fins a 2 actors per iniciativa de custòdia, mentre que en les públiques es manté a 1.

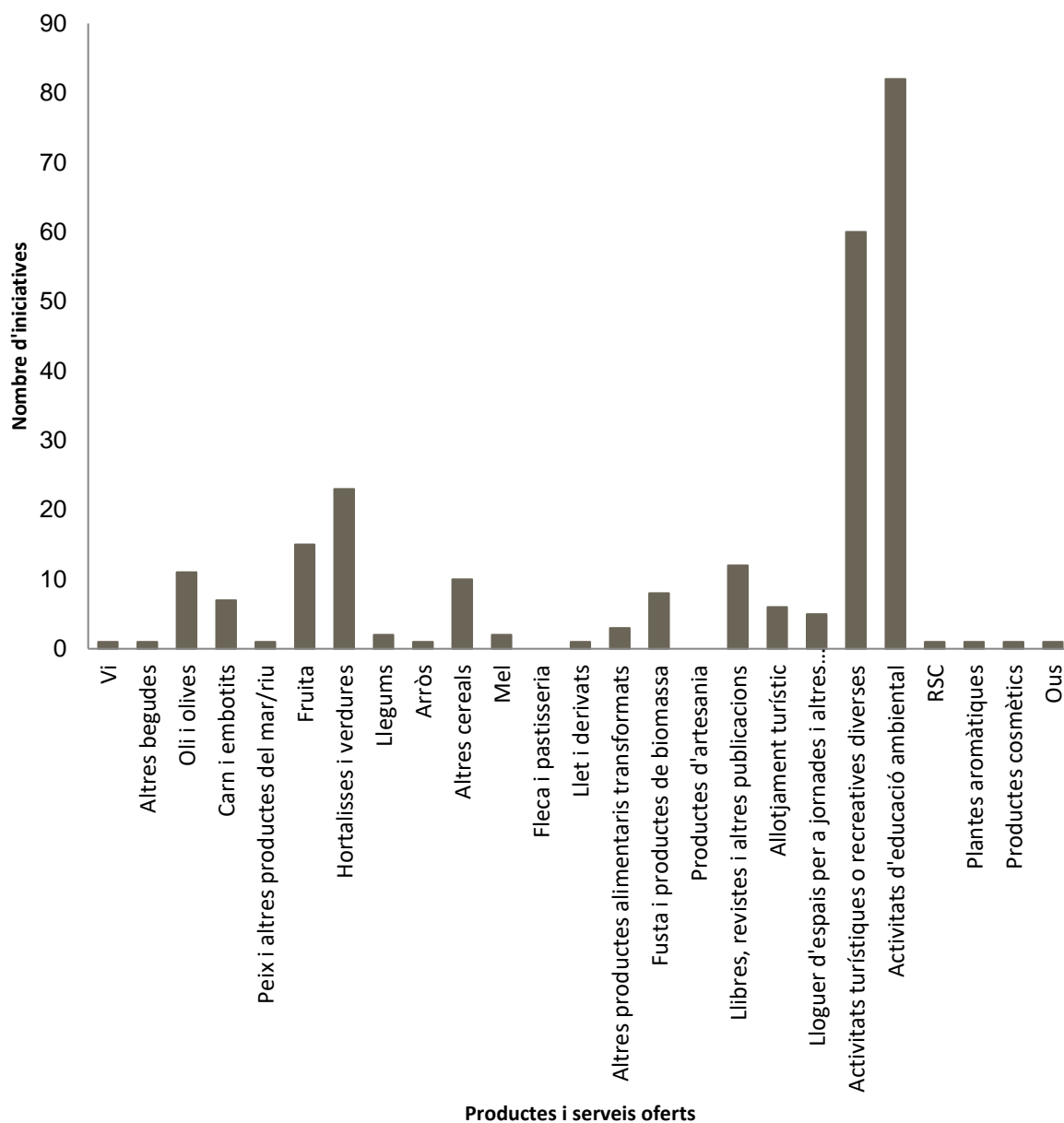

Gràfic 16. Tipus d'actors amb els que s'interactua

4.2.14. Productes i serveis derivats de les iniciatives de custòdia

De les iniciatives amb dades sobre la presència de productes i serveis derivats de la custòdia (73%), només el 26,5% ofereixen productes i/o serveis. Aquest percentatge, però, és notablement superior en el cas de les iniciatives privades, que en un 35,6% ofereixen algun producte o servei, que no a les públiques, on la presència de productes o serveis baixa al 6,3%.

Els serveis oferts de forma majoritària són activitats d'educació ambiental (32%), seguides d'activitats turístiques o recreatives diverses (23,4%), i com a productes, les hortalisses i verdures (9%) i la fruita (6%) són els més comuns. La majoria d'iniciatives que ofereixen productes i serveis n'ofereixen més d'un, essent la mitjana 1,9.

Gràfic 17. Productes i serveis oferts per les iniciatives de custòdia

5. CONCLUSIONS

L'inventari de custòdia del territori a Catalunya 2019 pretén donar una visió completa i rigorosa de la situació actual de la custòdia al nostre país i la seva evolució temporal. Amb el present inventari observem una consolidació d'aquesta estratègia de conservació de la natura, amb una superfície total en custòdia que s'ha mantingut força estable en els últims anys, al voltant de 40.000 hectàrees. No obstant, darrerament es detecta una lleugera disminució del nombre d'iniciatives i d'entitats de custòdia públiques en actiu que, tanmateix, no és deguda a una rescissió notable de contractes o convenis de custòdia, sinó principalment a una aplicació més estricta dels criteris per a considerar una iniciativa com a custòdia del territori. El fet que s'hagin incorporat 174 iniciatives noves a aquest inventari (76 iniciades entre 2018 i 2019) i que actualment hi hagi l'1,23% de la superfície de Catalunya custodiada per 63 entitats de custòdia amb 700 iniciatives indica que el moviment de la custòdia està ben actiu.

L'abast de la custòdia, però, no és homogeni a tot el territori català. La majoria de les entitats tenen la seva seu a la meitat est de Catalunya, principalment a la província de Girona, però també a la regió metropolitana de Barcelona, on hi trobem diverses entitats que duen a terme projectes a altres àrees de Catalunya. Girona també és la província amb més iniciatives, tot i que les comarques amb una superfície en custòdia més elevada són l'Alt Urgell, el Baix Camp i la Conca de Barberà, totes elles amb alguna iniciativa de superfície molt gran.

Respecte als àmbits d'actuació, al voltant del 70% de la superfície és forestal, mentre que als àmbits fluvial i agrari els correspon al voltant del 10% de la superfície a cada un. Aquest predomini de l'àmbit forestal no és d'estranyar degut a la gran superfície de bosc a Catalunya. A més, la superfície mitjana de les iniciatives forestals és considerablement superior a les altres dues, també en concordança amb la gran superfície de les finques forestals en algunes zones del territori. La superfície de l'àmbit marí, lleugerament inferior a l'agrària i a la fluvial, correspon en gran part a dues úniques iniciatives amb una superfície marina important. Finalment, la superfície en àmbit urbà actualment és molt escassa, tot i que té potencial per a incrementar degut a la creixent reivindicació de participació social en la presa de decisions a pobles i ciutats, si bé sempre serà difícil que compti amb una superfície rellevant, degut a les limitacions físiques de la gran majoria d'espais urbans.

El fet que s'hagin incorporat 174 iniciatives noves a aquest inventari (76 iniciades entre 2018 i 2019) i que actualment hi hagi l'1,23% de la superfície de Catalunya custodiada per 63 entitats de custòdia amb 700 iniciatives indica que el moviment de la custòdia està ben actiu.

La superfície en àmbit urbà actualment és molt escassa, tot i que té potencial per a incrementar degut a la creixent reivindicació de participació social en la presa de decisions a pobles i ciutats.

Pel que fa a la tipologia d'instrument jurídic utilitzat per a formalitzar les iniciatives de custòdia del territori, en més de la meitat dels casos és el contracte de custòdia del territori, que es recull a l'article 623-34 del Codi Civil de Catalunya i que va entrar en vigor l'1 de gener de 2018. Degut a que molts dels contractes són anteriors a aquesta data, en molts casos no estaran acollits a aquest instrument concret, però el contingut i la finalitat és totalment assimilable. Un altre aspecte a destacar és el petit nombre d'iniciatives en les quals s'ha constituït un dret real d'aprofitament parcial (7 iniciatives), que és el que permet la màxima seguretat jurídica, assegurant la continuïtat de la iniciativa fins i tot davant de canvis de titularitat de la finca.

En aquesta línia, la majoria d'iniciatives són a curt termini, amb pràcticament dues terceres parts amb una durada igual o inferior a 10 anys, tot i que gairebé tres quartes parts preveuen que hi pugui haver pròrroga. Això, sumat a que les superfícies són generalment petites, amb gairebé dues terceres parts inferiors a 10 hectàrees, indica que encara hi ha força marge de millora per a augmentar la seguretat, la durada i l'impacte de conservació dels projectes de custòdia del territori. Sense una seguretat en la continuïtat i la funcionalitat de les iniciatives de custòdia, és arriscat realitzar inversions, bastir un projecte a llarg termini i aconseguir que el conjunt d'espais en custòdia siguin un sistema d'àrees

La majoria d'iniciatives són a curt termini, amb pràcticament dues terceres parts amb una durada igual o inferior a 10 anys

protegides plenament reconegut per la societat. Tot i així, cal valorar que és el fet de la suma de les petites iniciatives impulsades per moltes entitats diferents el que fa que la custòdia arribi a gairebé tot arreu, amb una vocació comunitària i local que implica voluntaris i experts en la conservació de la natura.

La custòdia del territori s'erigeix com una estratègia de conservació complementària a la designació legal d'espais naturals protegits per part de l'administració, que utilitza eines diferents, involucra la comunitat i permet un contacte més directe amb propietaris, gestors i altres agents socials. Tot i així, sovint hi ha un solapament de les dues estratègies en l'espai, com ens indica el fet que més del 70% de la superfície en custòdia està inclosa dins la Xarxa Natura 2000, i al voltant del 25% dins Espais Naturals de Protecció Especial. Aquí trobem diferències rellevants en iniciatives privades i públiques, ja que aquestes últimes només presenten un 5% de la superfície dins Espais Naturals de Protecció Especial, atribuïble al fet que en aquests espais ja hi ha ens públics dedicats a la gestió del patrimoni natural.

Molt probablement els elements de patrimoni natural que han estat rellevants per a designar els espais naturals protegits també ho han estat per a desenvolupar les iniciatives de custòdia, i per aquest motiu el solapament amb la Xarxa Natura 2000 és tan important (73%). Constatem una presència molt significativa, en el 86% d'iniciatives, d'elements del patrimoni natural (espècies i/o hàbitats) rellevants a les finques en custòdia. Pel que fa als objectes sobre els que es focalitzen les actuacions de conservació, en la gran majoria dels casos hi trobem hàbitats, seguits per sistemes ecològics i espècies, i en molt pocs casos també hi ha un enfoc sobre processos ecològics. Els hàbitats, com a unitats ben definides i visibles, centren la major part dels esforços, mentre que a l'altre extrem hi trobem la dificultat per a actuar sobre aspectes molt menys tangibles com són els processos ecològics. Pel que fa a les estratègies utilitzades per a millorar l'estat de conservació dels esmentats objectes de conservació, les més freqüents són la sensibilització i educació ambiental, la restauració d'hàbitats, el control d'espècies exòtiques invasores, la no gestió, la reducció del risc d'incendi, i el manteniment de la gestió tradicional del territori. Per tant, trobem estratègies adaptades a la realitat de cada iniciativa, tant de gestió activa com passives, i tant d'acció directa sobre el medi com de sensibilització de la societat.

Constatem una presència molt significativa, en el 86% d'iniciatives, d'elements del patrimoni natural (espècies i/o hàbitats) rellevants a les finques en custòdia.

Una gran majoria de les entitats apunta que fa un seguiment dels objectius previstos en el contracte o conveni, però només un terç d'aquestes informa de la tendència de l'estat de conservació dels seus objectes de conservació. Aquesta manca d'informació en la tendència podria ser deguda a un seguiment poc estructurat o poc centrat en els objectes de conservació, que no permetés apuntar una tendència de manera senzilla. Sigui com sigui, es fa palesa la necessitat d'aplicació de sistemes d'indicadors, que permetin avaluar la tendència de l'estat dels objectes de conservació i adaptar la gestió. Tanmateix, aquests sistemes d'indicadors cal que siguin senzills i ràpids d'aplicar, degut a la precarietat del tercer sector ambiental, on entre el 30 i el 35% de les entitats no tenen personal contractat i realitzen la majoria de les tasques des del voluntariat (Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya, 2018; Campos Rodríguez et al., 2019).

A nivell socioeconòmic, trobem algunes diferències notables entre iniciatives d'entitats públiques i privades. Mentre que les iniciatives públiques solen tenir més diversitat de fonts de finançament, les privades compten amb la participació d'una major diversitat d'actors. El fet d'involucrar més actors és inherent al funcionament de les entitats amb base social, amb membres i voluntaris amb bagatges diversos que els permeten arribar als diferents actors socials de cada comunitat, i amb una dinàmica de treball en xarxa. En l'oferta de productes i serveis és on trobem les diferències més marcades; mentre més d'un terç de les iniciatives privades ofereixen algun producte o servei, només ho fan el 6,3% de les públiques. D'això se'n pot extreure que l'impacte socioeconòmic de la custòdia del territori és

significativament més elevat quan són les entitats del tercer sector ambiental les que lideren els projectes, involucrant a més actors i generant més economia local.

“

l'impacte socioeconòmic de la custòdia del territori és significativament més elevat quan són les entitats del tercer sector ambiental les que lideren els projectes, involucrant a més actors i generant més economia local.

”

Si consideréssim la forma més genuïna de custòdia del territori, la que es dona entre actors de la societat civil, és a dir, entre una entitat del tercer sector ambiental i un propietari privat, i que és estrictament complementària a la conservació pública, la superfície custodiada a Catalunya seria de 17.299 hectàrees (un 44% de la superfície terrestre total en custòdia que consta en aquest inventari). Tot i que la propietat privada és la majoritària en les iniciatives de custòdia, la propietat comunal i pública no són menyspreables i, tot i haver-hi altres estratègies públiques o comunitàries possibles per a la conservació del seu patrimoni natural, la fórmula de la custòdia ha resultat útil per a aquesta finalitat en molts casos. També ho ha estat per a l'administració pública local a l'hora sobretot de gestionar elements del patrimoni natural en propietat privada. Això ha fet que la custòdia del territori hagi esdevingut una eina molt adaptable, utilitzada per actors diversos en circumstàncies molt variades, i comença a intuir-se la necessitat de clarificar i consensuar la diversitat d'enfocs que trobem dins el concepte de custòdia.

6. BIBLIOGRAFIA

Campos, L. M., Puig, I., Calaf, M., Ràfols, R. (2019). Análisis socio-económico de la custodia del territorio en España. Fundació ENT. 74 pp.

www.custodia-territorio.es/sites/default/files/recursos/informe_analisis_ct_f.ent_2019.pdf

Carnicero, P. & Blasco, C. (2017). VII Inventari d'acords i entitats de custòdia del territori a Catalunya. Informes de la Xarxa de Custòdia del Territori, núm. 27, 82 pp.

www.xct.cat/mm/file/2017/VII%20Inventari_INFORME_DEF.pdf

Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya (2018). Baròmetre Ambiental 2018. 18 pp.

www.xct.cat/mm/file/2019/BarometreAmbiental2018.pdf

ANNEX I

TAULA 1. LLISTA DE LES VARIABLES RECOLLIDES

Variables respostes per les entitats de custòdia	Completesa de les respostes (%)
Entitat de custòdia	100
Referències cadastrals	34,3
Nom de la finca	100
Tipologia de propietat de la finca	100
Presència d'espècies d'interès comunitari, d'espècies en perill d'extinció, vulnerables o amenaçades a Catalunya o d'espècies endèmiques a Catalunya	79,7
*Quines espècies d'interès comunitari, d'espècies en perill d'extinció, vulnerables i amenaçades a Catalunya o endèmiques a Catalunya	73 (sobre els que tenen presència)
Nom identificatiu de la iniciativa de custòdia	100
Instrument jurídic emprat per a formalitzar les finalitats de conservació de la finca	100
Any de signatura de l'instrument jurídic	100
Durada prevista a l'instrument jurídic	100
Pròrroga prevista a l'instrument jurídic	62,4
*any de finalització	100
Principal àmbit d'actuació a la finca en custòdia	100
*Tipologia d'objectes de conservació de la iniciativa de custòdia	76,9
*Objectes de conservació	62,7
*Estratègies per a aconseguir un estat de conservació favorable dels objectes de conservació	78,1
*Aplicació o no de directrius per a la gestió d'espais de la Xarxa Natura 2000 en cas que la finca hi estigui inclosa	63,1 (sobre superfície XN2000 > 0,1Ha)
*Quines directrius per a la gestió d'espais Xarxa Natura 2000 s'estan aplicant	88,6 (sobre els que sí n'apliquen)

Freqüència de seguiment del compliment dels objectius previstos a l'instrument jurídic	82,6
*Resultat del seguiment dels objectes de conservació	46,6 (sobre els que fan seguiment)
*Existència o no d'un pla de gestió de la finca	51,3
*Existència o no d'Instrument d'Ordenació Forestal a la finca	28,9 (sobre els d'àmbit forestal)
*Valor total de les inversions realitzades a la finca, inclosa la compra	32,9
*Tipus de fonts de finançament per a la gestió de la finca en custòdia	46,9
*Actors amb els que s'interactua en el marc de la gestió de la finca o part de la finca en custòdia	50,4
*Existència o no de productes i/o serveis relacionats amb la gestió amb finalitat de conservació de la finca	73,3
*Productes i/o serveis existents	100 (sobre els que sí en tenen)
*Marques associades als productes i/o serveis	26,5 (sobre els que en tenen)
*Xarxa de distribució de productes	46,3 (sobre els que en tenen)
*Certificació del producte o servei	51,5 (sobre els que en tenen)

* Variables no recollides a l'anterior inventari

ANNEX 2.

TAULA 1. LLISTA DE LES NOVES ENTITATS INCORPORADES EN AQUEST INVENTARI

Noves entitats	Tipologia	Comarca	Nombre d'iniciatives
Ajuntament de Sant Julià de Ramis	Entitat local pública	Gironès	1
Associació de Propietaris/es de Finques Rústiques de la Vall de Camprodon	Associació	Ripollès	2
ARBA Sistema Litoral	Associació	Garraf	1
Consorci de l'Estany	Altre organisme públic	Pla de l'Estany	9
Consorci del Ter	Altre organisme públic	Osona	6
Fundació 1859 Caixa Sabadell	Fundació	Vallès Occidental	1
Fundació Privada Vincles	Fundació	Osona	1
Fundació Cívica Esperanzah	Fundació	Baix Llobregat	1
Associació Marques de Pastor	Associació	Pallars Jussà	5
Fundació Plegadís	Fundació	Montsià	1
Societat Catalana d'Herpetologia	Associació	Barcelonès	1
Associació Sèlvans	Associació	Gironès	28
Associació mediambiental Xatrac	Associació	Selva	1

TAULA 2. TOTAL D'ENTITATS A L'INVENTARI

Nom de l'entitat	Tipologia	Comarca	Província	Iniciatives de custòdia	Superfície en hectàrees
<u>Associació d'amics del projecte Boscos de Muntanya</u>	Associació	Pallars Sobirà	Lleida	5	2.847,1
<u>ACER Associació per a la Conservació de l'Entorn i la Recerca</u>	Associació	Vallès Occidental	Barcelona	1	73,2
<u>Associació de defensa i estudi de la Fauna i Flora Autòctona</u>	Associació	Berguedà	Barcelona	5	281,2
<u>ADENC</u>	Associació	Vallès Occidental	Barcelona	1	6,2
<u>Associació Hàbitats</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	8	346,9
<u>Ajuntament de Cassà de la Selva</u>	Entitat pública local	Gironès	Girona	2	7,1
<u>Ajuntament de Castellar del Vallès</u>	Entitat pública local	Vallès Occidental	Barcelona	1	70,5
<u>Ajuntament de Cerdanyola del Vallès</u>	Entitat pública local	Vallès Occidental	Barcelona	1	85,5
<u>Ajuntament de Granollers</u>	Entitat pública local	Vallès Oriental	Barcelona	2	2,8
<u>Ajuntament de Molins de Rei</u>	Entitat pública local	Baix Llobregat	Barcelona	1	3,9
<u>Ajuntament de Sabadell</u>	Entitat pública local	Vallès Occidental	Barcelona	2	692,7
<u>Ajuntament de Sant Celoni</u>	Entitat pública local	Vallès Oriental	Barcelona	1	74,0
<u>Ajuntament de Sant Cugat del Vallès</u>	Entitat pública local	Vallès Occidental	Barcelona	1	5,3
<u>Ajuntament de Sils</u>	Entitat pública local	Selva	Girona	23	16,5
<u>Ajuntament de Sant Julià de Ramis</u>	Entitat pública local	Gironès	Girona	1	5,6
<u>Ajuntament de Talarn</u>	Entitat pública local	Pallars Jussà	Lleida	5	10,5

<u>Ajuntament de Terrassa</u>	Entitat pública	local	Vallès Occidental	Barcelona	2	39,3
<u>Ajuntament de Vic</u>	Entitat pública	local	Osona	Barcelona	7	5,7
<u>Associació de Naturalistes de Girona</u>	Associació		Gironès	Girona	2	22,0
<u>Associació de Propietaris/es de Finques Rústiques de la Vall de Camprodon</u>	Associació		Ripollès	Girona	2	14,2
<u>Associació Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà</u>	Associació		Alt Empordà	Girona	3	13,4
<u>ARBA Sistema Litoral</u>	Associació		Garraf	Barcelona	1	1,8
<u>AURORA, Centre Especial de Treball</u>	Associació		Tarragonès	Tarragona	15	328,9
<u>Consorti de l'Alta Garrotxa</u>	Altre organisme públic		Garrotxa	Girona	35	2.634,7
<u>CEA Alt Ter</u>	Associació		Ripollès	Girona	1	0,4
<u>Consorti de l'Estany d'Ivars i Vilasana</u>	Altre organisme públic		Pla d'Urgell	Lleida	1	30,6
<u>Associació per a la Conservació dels Ecosistemes Naturals</u>	Associació		Alt Camp	Tarragona	18	820,5
<u>Centre d'estudis dels Rius Mediterrans – Uvic – UCC</u>	Fundació		Osona	Barcelona	12	710,2
<u>Consorti de l'Estany</u>	Altre organisme públic		Pla de l'Estany	Girona	9	45,6
<u>Consorti de les Gavarres</u>	Altre organisme públic		Baix Empordà	Girona	58	760,3
<u>Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà</u>	Associació		Conca de Barberà	Tarragona	1	1,7
<u>Consorti del Lluçanès</u>	Altre organisme públic		Osona	Barcelona	13	825,2

<u>Consorti del Ter</u>	Altres organismes públics	Osona	Barcelona	6	172,6
<u>Diputació de Girona</u>	Altres organismes públics	Gironès	Girona	78	702,8
<u>DEPANA, Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	1	1,3
<u>Estació Biològica del Pallars Jussà</u>	Associació	Pallars Jussà	Lleida	9	1.236,6
<u>Fundació Emys</u>	Fundació	Selva	Girona	39	1.152,5
<u>El FANAL – Grup Ecologista del Moianès</u>	Associació	Moianès	Barcelona	1	13,1
<u>Fundació Catalunya La Pedrera</u>	Fundació	Barcelonès	Barcelona	78	8.645,8
<u>Fundació 1859 Caixa Sabadell</u>	Fundació	Vallès Occidental	Barcelona	1	79,0
<u>Fundació Projecte Miranda</u>	Fundació	Berguedà	Barcelona	1	102,2
<u>Fundació Privada Vincles</u>	Fundació	Osona	Barcelona	1	0,2
<u>Fundació Cívica Esperanzah</u>	Fundació	Baix Llobregat	Barcelona	1	9,4
<u>Galanthus</u>	Associació	Gironès	Girona	6	157,0
<u>Garraf Coopera – Plataforma Defensem l’Ortoll</u>	Associació	Garraf	Barcelona	2	4,8
<u>Grup D’estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans – Ecologistes de Catalunya (GEPEC-EdC)</u>	Associació	Baix Camp	Tarragona	41	9.915,3
<u>Grup d’Estudi i Protecció de les Tortugues</u>	Associació	Alt Empordà	Girona	34	157,4
<u>Grup de Natura Freixe</u>	Associació	Ribera d’Ebre	Tarragona	19	693,9
<u>Grup de Naturalistes d’Osona - ICHN</u>	Associació	Osona	Barcelona	1	12,1
<u>Graellsia, Grup d’Estudis i Comunicació Ambiental</u>	Associació	Baix Ebre	Tarragona	12	508,2

<u>IAEDEN – Institució</u>					
<u>Altempordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura</u>	Associació	Alt Empordà	Girona	22	66,9
<u>Associació Marques de Pastor</u>	Associació	Pallars Jussà	Lleida	5	11,1
<u>Fundació Plegadis</u>	Fundació	Montsià	Tarragona	1	1,3
<u>Parc Natural del Montsant</u>	Altre organisme públic	Priorat	Tarragona	4	11,4
<u>Associació Posidònia 2021</u>	Associació	Maresme	Barcelona	1	2.906,4
<u>Paisatges Vius</u>	Associació	Osona	Barcelona	23	1.857,9
<u>Societat Catalana d'Herpetologia</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	1	14,3
<u>Associació Sèlvans</u>	Associació	Gironès	Girona	28	2.787,8
<u>SEO/BirdLife</u>	Associació	Barcelonès	Barcelona	5	158,7
<u>Associació Mediambiental la Sínia</u>	Associació	Tarragonès	Tarragona	25	631,6
<u>Associació La Sorellona</u>	Associació	Gironès	Girona	1	6,4
<u>Associació Trenca</u>	Associació	Segrià	Lleida	12	1.066,8
<u>Associació Mediambiental Xatrac</u>	Associació	Selva	Girona	1	2,7

TAULA 3. SUPERFÍCIE PER ÀMBITS EN CADA COMARCA (HA)

Comarca	Superfície agrària	Superfície fluvial / Zones humides	Superfície forestal	Superfície marina /costanera	Superfície urbana
Alt Camp	59,3	336,56	344,33	-	0,36
Alt Empordà	541,86	13,44	2149,01	-	-
Alt Penedès	58,16	-	5,55	-	-
Alt Urgell	-	-	5893,10	-	-
Alta Ribagorça	-	-	-	-	-
Anoia	5,13	0,94	237,84	-	-
Bages	12,92	0,46	38,97	-	-
Baix Camp	227,52	221,09	4040,50	-	-
Baix Ebre	22,92	5,94	3,21	87,95	-
Baix Empordà	-	103,68	365,42	-	-
Baix Llobregat	42,45	43,30	153,21	-	-
Baix Penedès	0,59	0,55	-	-	-
Barcelonès	-	-	9,04	-	1
Berguedà	-	16,01	464,56	-	-
Cerdanya	-	5,47	65,19	-	-
Conca de Barberà	95,05	237,38	3380,23	-	-
Garraf	-	-	6,64	-	-
Garrigues	18,50	-	-	-	-
Garrotxa	856,79	-	1611,09	-	-
Gironès	7,11	108,13	550,02	-	-
Maresme	5,90	2,05	-	-	-
Moianès	-	-	13,05	-	-
Montsià	5,61	250,21	1459,88	-	-
Noguera	-	2,80	21,30	-	-
Osona	351,12	1303,57	1006,06	-	7,19

Pallars Jussà	93,23	211,62	1577,94	-	-
Pallars Sobirà	9,18	-	2951,87	-	-
Pla d'Urgell	-	31,44	-	-	-
Pla de l'Estany	-	35,48	64,19	-	-
Priorat	23,81	43,02	276,34	-	-
Ribera d'Ebre	21,06	583,73	35,75	-	-
Ripollès	259,57	304,97	364,24	-	-
Segarra	-	-	-	-	-
Segrià	977,12	3,95	-	-	-
Selva	41,37	96,80	1205,09	2,66	-
Solsonès	-	-	126,03	-	-
Tarragonès	7,68	547,28	213,05	13,29	0,46
Terra Alta	15,55	153,62	655,57	-	-
Urgell	-	-	-	-	-
Val d'Aran	-	-	-	-	-
Vallès Occidental	613,60	137,89	384,85	-	-
Valles Oriental	166,72	365,45	76,72	-	-

TAULA 4. ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE PER COMARCA

Comarca	Nombre d'entitats totals	Nombre d'iniciatives de custòdia	Superfície total en hectàrees
Alt Camp	1	16	726,68
Alt Empordà	3	83	2701,95
Alt Penedès	0	2	63,72
Alt Urgell	0	4	5893,10
Alta Ribagorça	0	0	0
Anoia	0	4	243,90
Bages	0	5	52,35
Baix Camp	1	19	4433,95
Baix Ebre	1	13	120,08
Baix Empordà	1	37	450,39
Baix Llobregat	2	9	238,96
Baix Penedès	0	1	1,13
Barcelonès	5	3	10,02
Berguedà	2	8	480,57
Cerdanya	0	6	70,66
Conca de Barberà	1	10	3674,41
Garraf	2	3	6,64
Garrigues	0	1	18,50
Garrotxa	1	51	2462,80
Gironès	7	42	658,04
Maresme	1	3	7,95
Moianès	1	1	13,05
Montsià	1	10	1715,69
Noguera	0	1	24,10
Osona	7	48	2663,55
Pallars Jussà	3	21	1882,28

Pallars Sobirà	1	30	2961,05
Pla d'Urgell	1	2	31,44
Pla de l'Estany	1	13	99,62
Priorat	1	12	343,16
Ribera d'Ebre	1	20	634,45
Ripollès	2	54	928,78
Segarra	0	0	0
Segrià	1	8	981,06
Selva	3	78	1345,92
Solsonès	0	2	126,03
Tarragonès	2	41	781,73
Terra Alta	0	10	824,74
Urgell	0	0	0
Val d'Aran	0	0	0
Vallès Occidental	8	12	1057,41
Valles Oriental	2	16	608,88
TOTAL	63	700	39338,74

TAULA 5. NOMBRE D'ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE DE LES INICIATIVES PRIVADES PER COMARCA

Comarca	Nombre d'entitats privades	Nombre d'iniciatives privades de custòdia	Superfície total en hectàrees
Alt Camp	1	16	726,68
Alt Empordà	3	74	2339,60
Alt Penedès	0	2	63,72
Alt Urgell	0	4	5893,10
Alta Ribagorça	0	0	0
Anoia	0	4	243,90
Bages	0	5	52,35
Baix Camp	1	19	4433,95
Baix Ebre	1	13	120,08
Baix Empordà	0	4	199,59
Baix Llobregat	1	8	235,02
Baix Penedès	0	1	1,13
Barcelonès	5	3	10,02
Berguedà	2	7	404,82
Cerdanya	0	1	5,47
Conca de Barberà	1	10	3674,41
Garraf	2	3	6,64
Garrigues	0	1	18,50
Garrotxa	0	7	236,58
Gironès	4	7	160,61
Maresme	1	3	7,95
Moianès	1	1	13,05
Montsià	1	10	1715,69
Noguera	0	1	24,10
Osona	4	30	2001,92

Pallars Jussà	2	16	1871,82
Pallars Sobirà	1	30	2961,05
Pla d'Urgell	0	1	30,63
Pla de l'Estany	0	2	40,33
Priorat	0	8	331,78
Ribera d'Ebre	1	20	634,45
Ripollès	2	8	353,74
Segarra	0	0	0
Segrià	1	8	981,06
Selva	2	48	1298,78
Solsonès	0	2	126,03
Tarragonès	2	41	781,73
Terra Alta	0	10	824,74
Urgell	0	0	0
Val d'Aran	0	0	0
Vallès Occidental	3	5	247,33
Valles Oriental	0	13	532,17
TOTAL	42	447	33604,53

TAULA 6. NOMBRE D'ENTITATS, INICIATIVES I SUPERFÍCIE DE LES INICIATIVES PÚBLIQUES PER COMARCA

Comarca	Nombre d'entitats públiques	Nombre d'iniciatives públiques	Superfície total en hectàrees
Alt Camp	0	0	0
Alt Empordà	0	9	402,31
Alt Penedès	0	0	0
Alt Urgell	0	0	0
Alta Ribagorça	0	0	0
Anoia	0	0	0
Bages	0	0	0
Baix Camp	0	0	0
Baix Ebre	0	0	0
Baix Empordà	1	33	441,20
Baix Llobregat	1	1	3,94
Baix Penedès	0	0	0
Barcelonès	0	0	0
Berguedà	0	1	75,74
Cerdanya	0	5	65,19
Conca de Barberà	0	0	0
Garraf	0	0	0
Garrigues	0	0	0
Garrotxa	1	44	2245,96
Gironès	3	35	572,83
Maresme	0	0	0
Moianès	0	0	0
Montsià	0	0	0
Noguera	0	0	0
Osona	3	18	662,03

Pallars Jussà	1	5	10,52
Pallars Sobirà	0	0	0
Pla d'Urgell	1	1	30,59
Pla de l'Estany	1	11	72,66
Priorat	1	4	11,38
Ribera d'Ebre	0	0	0
Ripollès	0	46	575,04
Segarra	0	0	0
Segrià	0	0	0
Selva	1	30	47,14
Solsonès	0	0	0
Tarragonès	0	0	0
Terra Alta	0	0	0
Urgell	0	0	0
Val d'Aran	0	0	0
Vallès Occidental	5	7	893,23
Valles Oriental	2	3	166,72
TOTAL	21	253	6186,49

XCN

XARXA PER A LA
CONSERVACIÓ DE
LA NATURA

www.xcn.cat

@XCNatura

